

Cuprins

Capitolul I. Familia	1
Capitolul al II-lea. Dreptul familiei	6
§1. Noțiune	6
§2. Izvoarele dreptului familiei	8
§3. Principiile generale ale familiei și ale căsătoriei	8
Capitolul al III-lea. Căsătoria	15
<i>Secțiunea 1. Logodna</i>	15
§1. Noțiune și condiții	15
§2. Ruperea logodnei	17
§3. Efectele logodnei	18
§4. Termenul de prescripție	20
<i>Secțiunea a 2-a. Concubinajul</i>	20
<i>Secțiunea a 3-a. Căsătoria</i>	23
§1. Precizări prealabile	23
§2. Vârsta matrimonială (vârsta legală minimă cerută pentru încheierea valabilă a unei căsătorii)	24
§3. Diferențierea de sex	28
§4. Consimțământul la căsătorie	31
§5. Căsătoria postumă	33
§6. Impedimente la încheierea căsătoriei	34
6.1. Bigamia sau existența unei căsătorii anterioare în ființă	35
6.2. Rudenia	35
6.3. Tutela	37
6.4. Alienația și debilitatea mintală	37
§7. Condiții de formă la încheierea căsătoriei	38
7.1. Declarația de căsătorie	38
7.2. Comunicarea stării de sănătate	41
7.3. Localitatea în care se încheie căsătoria	42
7.4. Locul încheierii căsătoriei	42
7.5. Competența ofițerului de stare civilă	43
7.6. Termenul în care se încheie căsătoria	44
7.7. Opoziția la căsătorie	44
7.8. Celebrarea căsătoriei	46
7.9. Martorii la căsătorie	47
7.10. Momentul încheierii căsătoriei	47
7.11. Formalități ulterioare încheierii căsătoriei	47
7.12. Dovada căsătoriei	48

Capitolul al IV-lea. Efectele căsătoriei	49
<i>Secțiunea 1. Drepturile și îndatoririle personale ale soților (efectele personale sau nepatrimoniale ale căsătoriei)</i>	49
§1. Numele soților	49
§2. Îndatorirea de respect și sprijin moral reciproc	50
§3. Îndatorirea de fidelitate	52
§4. Îndatorirea de a locui împreună	52
§5. Îndatorirea de a respecta independența personală a celuilalt soț	53
<i>Secțiunea a 2-a. Efectele patrimoniale ale căsătoriei</i>	54
Capitolul al V-lea. Regimurile matrimoniale	56
<i>Secțiunea 1. Noțiuni introductive</i>	56
<i>Secțiunea a 2-a. Data producerii efectelor regimului matrimonial</i>	61
<i>Secțiunea a 3-a. Modificarea regimului matrimonial</i>	62
§1. Modificarea convențională	62
§2. Modificarea judiciară	64
<i>Secțiunea a 4-a. Încetarea regimului matrimonial</i>	66
<i>Secțiunea a 5-a. Lichidarea regimului matrimonial</i>	66
<i>Secțiunea a 6-a. Regimul primar imperativ</i>	66
§1. Locuința familiei	67
1.1. Noțiuni	67
1.2. Regimul actelor juridice având ca obiect locuința familiei	69
1.3. Drepturile soților asupra locuinței închiriate	71
1.4. Atribuirea beneficiului contractului de închiriere la desfacerea căsătoriei	74
§2. Cheltuielile căsătoriei	75
§3. Munca în gospodărie	77
§4. Reguli referitoare la independența soților	78
4.1. Libertatea încheierii de acte juridice între soți și între soți și terți	78
4.2. Prezumția banară	79
4.3. Dreptul la informare	80
4.4. Veniturile din profesie	81
4.5. Dreptul la compensație	82
§5. Reguli privind gestionarea patrimoniului comun	83
5.1. Mandatul convențional	83
5.2. Mandatul judiciar. Extinderea puterilor unuia dintre soți	85
5.3. Limitarea mandatului prezumat. Actele de dispoziție care pun în pericol grav interesele familiei	85
§6. Convenția matrimonială	86
6.1. Precizări prealabile	86
6.2. Caracterele generale ale convenției matrimoniale	87
6.3. Încheierea convenției matrimoniale	90
6.4. Obiectul convenției matrimoniale	91

6.5. Clauza de preciput _____	91
6.6. Publicitatea convenției matrimoniale _____	93
6.7. Sancțiunea neîndeplinirii formelor de publicitate: inopozabilitatea convenției matrimoniale _____	95
6.8. Modificarea convenției matrimoniale _____	96
6.9. Încheierea convenției matrimoniale de către minor _____	97
6.10. Nulitatea convenției matrimoniale _____	98
6.11. Caducitatea convenției matrimoniale _____	99
<i>Secțiunea a 7-a. Regimurile matrimoniale reglementate de Codul civil român</i> _____	99
§1. Regimul comunității legale _____	99
1.1. Precizări introductive _____	99
1.2. Bunurile proprii _____	105
1.3. Veniturile din muncă și cele asimilate acestora _____	111
1.4. Regimul juridic al bunurilor proprii _____	113
1.5. Dovada bunurilor soților _____	113
1.6. Formalitățile de publicitate _____	115
1.7. Mandatul tacit reciproc și limitele acestuia _____	115
1.8. Sancțiunea actelor încheiate cu nerespectarea dispozițiilor referitoare la mandatul tacit și limitele acestuia _____	117
1.9. Aportul de bunuri comune _____	118
1.10. Datoriile comune ale soților _____	122
1.11. Regimul juridic al datoriilor soților. Răspunderea subsidiară pentru datoriile comune _____	125
1.12. Lichidarea regimului comunității _____	127
1.13. Efectele încetării regimului comunității _____	129
1.14. Lichidarea comunității. Partajul _____	129
1.15. Partajul în timpul regimului comunității _____	131
1.16. Convențiile contrare regimului comunității legale _____	135
§2. Regimul separației de bunuri _____	135
2.1. Considerații generale _____	135
2.2. Inventarul bunurilor mobile _____	138
2.3. Bunurile proprietate comună pe cote-părți _____	139
2.4. Folosința bunurilor celuilalt soț _____	139
2.5. Răspunderea pentru obligațiile personale _____	140
2.6. Dreptul de retenție _____	141
§3. Regimul comunității convenționale _____	141
3.1. Considerații prealabile _____	141
3.2. Obiectul convenției matrimoniale _____	142
Capitolul al VI-lea. Desființarea căsătoriei _____	146
§1. Nulitatea căsătoriei _____	146
§2. Clasificarea nulității _____	146
2.1. Nulitatea absolută și nulitatea relativă _____	146

2.2. Nulitatea expresă și nulitatea virtuală _____	147
§3. Regimul juridic al nulității absolute _____	147
3.1. Cazurile de nulitate absolută _____	147
3.2. Persoanele care pot invoca nulitatea absolută _____	152
3.3. Acoperirea nulității absolute _____	153
3.4. Termenul de prescripție _____	154
§4. Regimul juridic al nulității relative _____	154
4.1. Cazurile de nulitate relativă _____	155
4.2. Persoanele care pot intenta acțiunea în anulare _____	157
4.3. Termenul de prescripție _____	158
4.4. Acoperirea nulității _____	159
§5. Efectele nulității căsătoriei _____	160
5.1. Căsătoria putativă _____	161
5.2. Situația copiilor _____	163
5.3. Opozabilitatea hotărârii judecătorești _____	163
Capitolul al VII-lea. Desfacerea căsătoriei _____	164
<i>Secțiunea 1. Cazurile de divorț _____</i>	<i>164</i>
§1. Dispoziții generale. Prezentarea cazurilor de divorț _____	164
§2. Principiile divorțului potrivit Codului civil român _____	170
§3. Divorțul prin acordul soților pe cale judiciară _____	171
§4. Divorțul prin acordul soților pe cale administrativă sau prin procedură notarială _____	172
4.1. Condiții _____	172
4.2. Procedură _____	173
§5. Divorțul din culpă. Condiții _____	175
§6. Divorțul din cauza stării sănătății unui soț _____	176
§7. Procedura divorțului în fața instanței de judecată _____	177
7.1. Instanța competentă _____	177
7.2. Cererile părților și calitatea procesuală activă _____	178
7.3. Prezența personală a soților _____	180
7.4. Măsuri vremelnice pe timpul procesului de divorț _____	181
7.5. Regimul probelor _____	182
7.6. Hotărârea de divorț _____	182
7.7. Nemotivarea hotărârii de divorț _____	184
7.8. Căile de atac _____	184
7.9. Data desfacerii căsătoriei _____	184
7.10. Dispoziții speciale pentru divorțul remediu și pentru divorțul din culpa soților _____	185
<i>Secțiunea a 2-a. Efectele divorțului _____</i>	<i>186</i>
§1. Data desfacerii căsătoriei _____	186
§2. Efectele divorțului cu privire la raporturile nepatrimoniale dintre soți _____	187
2.1. Efectele asupra numelui de familie după căsătorie _____	187

2.2. Efectele asupra drepturilor soțului divorțat _____	189
§3. Efectele divorțului cu privire la raporturile patrimoniale dintre soți _____	190
3.1. Efecte cu privire la regimul matrimonial _____	190
3.1.1. Încetarea regimului matrimonial _____	190
3.1.2. Actele încheiate în fraudă celui alt soț _____	191
3.1.3. Opozabilitatea față de terți _____	192
3.2. Dreptul la despăgubiri _____	192
3.3. Obligația de întreținere între foștii soți _____	194
3.4. Prestația compensatorie _____	197
§4. Efectele divorțului cu privire la raporturile dintre părinți și copiii lor minori _____	202
4.1. Raporturile dintre părinți divorțați și copiii lor minori _____	202
4.2. Exercițarea autorității părintești de către ambii părinți _____	204
4.3. Exercițarea autorității părintești de către un singur părinte _____	205
4.4. Exercițarea autorității părintești de către alte persoane _____	206
4.5. Locuința copilului după divorț _____	207
4.6. Drepturile părintelui separat de copil _____	208
4.7. Stabilirea contribuției părinților _____	210
4.8. Modificarea măsurilor luate cu privire la copil _____	210
4.9. Executarea hotărârilor judecătorești privitoare la minori _____	211
Capitolul al VIII-lea. Rudenia și filiația _____	212
<i>Secțiunea 1. Rudenia și afinitatea _____</i>	<i>212</i>
§1. Rudenia _____	212
§2. Afinitatea _____	212
<i>Secțiunea a 2-a. Filiația. Stabilirea filiației _____</i>	<i>213</i>
§1. Moduri de stabilire _____	213
§2. Dovada filiației _____	216
§3. Posesia de stat _____	217
3.1. Noțiune și condiții _____	217
3.2. Posesia de stat conformă cu actul de naștere – dovadă absolută a filiației față de mamă _____	219
§4. Prezumția timpului legal al concepțiunii _____	221
<i>Secțiunea a 3-a. Prezumția de paternitate _____</i>	<i>223</i>
§1. Noțiune și cazuri _____	223
§2. Tăgada de paternitate _____	226
<i>Secțiunea a 4-a. Recunoașterea – mijloc de stabilire a filiației _____</i>	<i>229</i>
§1. Caracterele și felurile recunoașterii _____	229
§2. Formele recunoașterii _____	233
§3. Nulitatea recunoașterii _____	235
§4. Contestarea recunoașterii de filiație _____	236
<i>Secțiunea a 5-a. Acțiuni privind filiația _____</i>	<i>237</i>
§1. Contestarea filiației _____	237
§2. Acțiunea în stabilirea filiației față de mamă _____	238

§3. Acțiunea în stabilirea paternității din afara căsătoriei _____	240
3.1. Considerații generale. Caractere. Calitate procesuală _____	240
3.2. Mijloacele de probă în acțiunea în stabilirea filiației față de tatăl din afara căsătoriei _____	243
3.3. Termenul în care se poate introduce acțiunea în stabilirea paternității din afara căsătoriei _____	247
3.4. Dreptul la despăgubiri _____	247
§4. Acțiuni privind filiația față de tatăl din căsătorie _____	248
4.1. Acțiunea în tăgada paternității _____	248
4.2. Contestarea filiației față de tatăl din căsătorie _____	254
§5. Dispoziții comune privind acțiunile referitoare la filiație _____	254
5.1. Noțiuni introductive _____	254
5.2. Citarea părinților și a copilului _____	255
5.3. Inadmisibilitatea renunțării _____	255
5.4. Situația copilului _____	256
5.5. Acțiunea formulată în caz de moștenire vacantă _____	257
5.6. Efectele stabilirii filiației asupra unui proces penal _____	257
Capitolul al IX-lea. Situația legală a copilului și reproducerea umană asistată medical _____	258
<i>Secțiunea 1. Situația legală a copilului _____</i>	<i>258</i>
§1. Egalitatea în drepturi a copiilor _____	258
§2. Numele copilului din căsătorie _____	259
§3. Numele copilului din afara căsătoriei _____	260
<i>Secțiunea a 2-a. Reproducerea umană asistată medical cu terț donator _____</i>	<i>260</i>
§1. Noțiuni generale. Condiții _____	260
§2. Contestarea filiației _____	264
§3. Răspunderea tatălui _____	265
§4. Confidențialitatea informațiilor _____	265
§5. Raporturile dintre tată și copil _____	266
Capitolul al X-lea. Adopția _____	268
<i>Secțiunea 1. Dispoziții generale. Noțiune. Istorice legislative _____</i>	<i>268</i>
§1. Precizări introductive _____	268
§2. Principiile adopției _____	270
<i>Secțiunea a 2-a. Condițiile de fond ale adopției _____</i>	<i>272</i>
§1. Persoanele care pot fi adoptate _____	272
§2. Persoanele care pot adopta _____	275
§3. Consimțământul – condiție de fond pentru încheierea adopției _____	281
3.1. Persoanele care trebuie să consimtă la adopție _____	281
3.2. Situații speciale referitoare la consimțământul părinților firești _____	284
3.3. Condițiile cerute de lege pentru validitatea consimțământului _____	289
3.4. Termenul în care se poate exprima consimțământul _____	289
3.5. Refuzul părinților de a-și da consimțământul _____	290

<i>Secțiunea a 3-a. Procedura adopției</i>	291
<i>Secțiunea a 4-a. Efectele adopției</i>	299
§1. Nașterea rudeniei civile	299
§2. Autoritatea părintească este exercitată de adoptatori	300
§3. Numele adoptatului	300
§4. Întocmirea unui nou act de naștere pentru adoptat	301
§5. Confidențialitatea informațiilor referitoare la adopție	302
<i>Secțiunea a 5-a. Încetarea adopției</i>	302
§1. Desfacerea adopției	303
§2. Desființarea adopției	305
2.1. Nulitatea relativă	305
2.2. Nulitatea absolută	306
2.3. Regimul juridic al nulității adopției	308
§3. Efectele încetării adopției	308
<i>Secțiunea a 6-a. Adopția internațională</i>	309
Capitolul al XI-lea. Autoritatea părintească. Dispoziții generale	310
§1. Noțiune și principii	310
§2. Durata autorității părintești	313
§3. Îndatorirea de respect	314
§4. Neînțelegerile dintre părinți	314
§5. Drepturile copilului	315
5.1. Dreptul la stabilirea și păstrarea identității	316
5.2. Dreptul la protejarea imaginii sale publice și a vieții sale intime, private și familiale (art. 27 din Legea nr. 272/2004)	317
5.3. Dreptul la libertatea de exprimare	317
5.4. Libertatea de gândire, de conștiință și de religie	318
5.5. Libertatea de asociere	318
5.6. Dreptul la identitate etnică	318
5.7. Dreptul la respectarea personalității sale	318
5.8. Dreptul la un mediu familial	318
5.9. Dreptul la un nivel de trai care să permită dezvoltarea sa fizică, mintală, spirituală, morală și socială	319
5.10. Dreptul la educație	319
§6. Conținutul autorității părintești	319
6.1. Precizări introductive	319
6.2. Îndatorirea de a crește copilul	320
6.3. Religia copilului	322
6.4. Dreptul de a alege numele copilului	322
6.5. Dreptul și îndatorirea de supraveghere a copilului	323
6.6. Dreptul de a supraveghea relațiile sociale ale copilului	324
6.7. Dreptul părinților de a cere înapoierea copilului de la alte persoane	327

6.8. Dreptul de a stabili locuința copilului _____	327
6.9. Schimbarea locuinței copilului în cazuri speciale _____	328
6.10. Dreptul de a stabili felul învățaturii ori al pregătirii profesionale _____	329
6.11. Obligația de întreținere _____	330
6.12. Independența patrimonială _____	331
6.13. Dreptul și îndatorirea de a administra bunurile copilului _____	331
6.14. Drepturile părintelui minor _____	333
§7. Exercițarea autorității părintești _____	334
7.1. Exercițarea autorității părintești de către ambii părinți _____	334
7.2. Exercițarea autorității părintești în caz de divorț _____	334
7.3. Exercițarea autorității părintești în cazul copilului din afara căsătoriei _____	335
7.4. Învoiala părinților referitor la modul de exercitare a autorității părintești _____	335
7.5. Exercițarea autorității părintești de către un singur părinte _____	336
§8. Sancțiunile aplicabile părinților pentru neîndeplinirea sau îndeplinirea necorespunzătoare a îndatoririlor părintești _____	336
8.1. Decăderea din exercițiul drepturilor părintești _____	337
8.2. Măsurile de protecție specială a copilului lipsit, temporar sau definitiv, de ocrotirea părinților săi (art. 59 Legea nr. 272/2004) _____	340
8.2.1. Plasamentul _____	342
8.2.2. Plasamentul în regim de urgență _____	343
8.2.3. Supravegherea specializată _____	344
Capitolul al XII-lea. Obligația legală de întreținere _____	346
<i>Secțiunea 1. Noțiuni și caractere juridice _____</i>	<i>346</i>
§1. Noțiuni _____	346
§2. Caractere _____	347
<i>Secțiunea a 2-a. Condițiile obligației de întreținere _____</i>	<i>352</i>
§1. Condiții privitoare la creditorul obligației de întreținere _____	352
1.1. Nevoia creditorului _____	352
1.2. Situația descendentului minor _____	353
1.3. Comportamentul necorespunzător _____	355
§2. Condiții privitoare la debitorul întreținerii _____	355
<i>Secțiunea a 3-a. Persoanele între care există obligația legală de întreținere și ordinea în care aceasta se datorează _____</i>	<i>357</i>
<i>Secțiunea a 4-a. Stabilirea și executarea obligației de întreținere _____</i>	<i>358</i>
§1. Cuantumul întreținerii _____	358
§2. Modalități de executare _____	359
§3. Modificarea pensiei de întreținere _____	361
§4. Data de la care se datorează pensia de întreținere _____	362

§5. Obligația de întreținere dintre soți _____	363
§6. Obligația de întreținere între foștii soți _____	364
§7. Obligația de întreținere dintre părinți și copii _____	366
§8. Obligația de întreținere între adoptator și adoptat _____	369
§9. Obligația de întreținere între bunici și nepoți, între străbunici și strănepoți _____	369
§10. Obligația de întreținere între frați și surori _____	369
§11. Restituirea întreținerii nedatorate _____	370
Capitolul al XIII-lea. Actele de stare civilă _____	371
§1. Noțiunea și caracterele stării civile _____	371
§2. Dovada stării civile _____	372
§3. Actele de stare civilă _____	373
3.1. Noțiune _____	373
3.2. Persoanele care îndeplinesc atribuții de stare civilă _____	373
3.3. Întocmirea actelor de stare civilă _____	374
3.3.1. Dispoziții comune _____	374
3.3.2. Întocmirea actului de naștere _____	375
3.3.3. Întocmirea actului de căsătorie _____	378
3.3.4. Întocmirea actului de deces _____	379
3.3.5. Întocmirea actelor de stare civilă ale cetățenilor români aflați în străinătate _____	381
3.3.6. Înscrierea mențiunilor în actele de stare civilă _____	382
3.3.7. Reconstituirea și întocmirea ulterioară a actelor de stare civilă _____	382
3.3.8. Anularea, modificarea, rectificarea sau completarea actelor de stare civilă și a mențiunilor _____	383
§4. Raportul dintre starea civilă și actele de stare civilă _____	384
Index _____	387